

LE DUC D'ALBE

Gaetano Donizetti (1797 – 1848)

1568. De pas benoemde Spaanse landvoogd hertog van Alva laat de graven van Egmont en Horne, twee staatsraden die pas de eed van trouw aan de Spaanse koning hadden hernieuwd, gevangen nemen, berechten door de Raad van Beroerten en terechtstellen op de grote markt te Brussel. Tot zover de historische feiten.

Brussel. De Spaanse bezetter domineert het publieke leven. De Brabanders ondergaan gelaten de vernederingen. Hélène, de dochter van de geëxecuteerde graaf van Egmont en geliefde van de gevangen nomen verzetsstrijder Henri de Bruges, kan ze uit hun lethargie halen door het zingen van een gecodeerd lied over de opstand. Dit wordt het startsein voor het verzet, het begin van de Geuzenopstand. Een strijd met autonomie en ruimte voor nieuwe ontwikkelingen als inzet. Het repressief en traditioneel Spaanse wereldrijk davert op zijn grondvesten. Hélène droomt van vrijheid voor haar land en zint op wraak voor de dood van haar vader. Henri verschijnt als bij mirakel vrijgelaten uit de Spaanse kerkers. In zijn jeugdig enthousiasme zweert hij koppig en eigengereid te strijden tot het bittere einde en daagt fier de hertog uit. Deze is onder de indruk van zoveel zelfzekerheid en stelt Henri voor om onder de Spaanse vlag te dienen. De jongen weigert categoriek en stapt vastberaden de brouwerij van Daniel binnen.

De brouwerij is in realiteit een Geuzennest. De opstand wordt er voorbereid. Alle werknemers zitten mee in het complot. Henri kon tijdens zijn vlucht belangrijke geheime codes voor de opstandelingen buiten smokkelen. Net op het ogenblik dat de verzetstrijders tot de actie willen overgaan worden ze onderschept door Sandoval en zijn soldaten. Iedereen wordt gevangen genomen, ook Hélène, met uitzondering van Henri.

Henri de Bruges verneemt de juiste toedracht van deze uitzonderingsmaatregel. Hij is de buitenechtelijke zoon van de hertog van Alva. De hertog is één en al vaderliefde, zijn zoon daarentegen is vol afschuw en vervloekt zijn naam en erfenis. Hij krijgt met weerzin het woord 'vader' over de lippen, dit enkel en alleen omdat het de voorwaarde is om de verzetstrijders vrij te krijgen. De Geuzen krijgen argwaan en sluiten Henri uit.

Henri en Hélène zien elkaar terug. Hélène eist van Henri als bewijs dat hij de Geuzen goed gezind is, de hertog te doden voor deze naar Portugal vertrekt. Hij weigert. Henri kan niet besluiten zijn vader te vermoorden. De bloedband is sterker dan de politieke overtuiging. Hélène beslist het recht in eigen handen te nemen. 'De hel scheidt ons. Ga je vader dienen, ik ga de mijne wreken'. Hier wordt de uitkomst van hun leven beslecht. Drie levens vol passie, angst en wanhoop, alle drie slachtoffer van eenzelfde wrekende gerechtigheid.

Tijdens de afscheidsplechtigheid in de haven van Antwerpen valt de vermomde Hélène Alva aan met een mes. Henri werpt zich tussen zijn ex-geliefde en zijn vader. Hij wordt in plaats van de hertog dodelijk verwond. De diep bedroefde vader vertrekt naar zijn nieuwe opdracht in

Lissabon, Hélène blijft achter bij de dode Henri en met het juichende volk dat eindelijk verlost is van de wrede Alva.